

Bibliografie literackie opracowane w Biblioteicznym Ośrodku Informacji

Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki
Publicznej w Gdańsku im. Josepha
Conrada-Korzeniowskiego

Pomorskie Bibliografie

Lucyna Legut

pisarka, aktorka, malarka

BIBLIOGRAFIA
ORAZ
TRZY SZKICE O TWÓRCZOŚCI

Opracowali:
Małgorzata Smył
Leszek Rybicki

Autorki szkiców:
Monika Graban-Pomirska
Hanna Dyktyńska
Małgorzata Abramowicz

 WOJEWÓDZKA I MIEJSKA
BIBLIOTEKA PUBLICZNA
IM. JOSEPHA CONRADA
KOSZCZYNOWSKIEGO
W GDANSKU

Gdańsk 2012

Pomorskie Bibliografie

Tomasz Bedyński

Lech Bądkowski – znany i nieznany

Monografia bibliograficzna
za lata 1941–2009

Przy współpracy:
Małgorzaty Smyl
Leszka Rybickiego
Andrzeja Faca

Gdańsk 2010

Pomorskie Bibliografie

Róża Ostrowska

BIBLIOGRAFIA
ORAZ
TRZY SZKICE O ŻYCIU
I TWÓRCZOŚCI

Opracował
Andrzej Fac

 WM
BP
WOJEWÓDZKA I MIEJSKA
BIBLIOTEKA PUBLICZNA
IM. JOSEPHA KORNIADY
KORCZAKOWSKIEGO
W GDANSKU

Gdańsk 2014

Róża Ostrowska

Róża Ostrowska w Paryżu w 1962 roku.

Róża Ostrowska

WSTĘP

Niniejsza publikacja została przygotowana w Bibliotecznym Ośrodku Informacji Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Josepha Conrada-Korzeniowskiego w Gdańsku w ramach serii *Bibliografie Pomorskie*. Jest to trzecia w tej serii – po pracach poświęconych Lechowi Bądkowskiemu (2010) i Lucynie Legut (2012) – pozycja prezentująca i dokumentująca twórczość pisarzy Pomorza Gdańskiego.

Książka zawiera teksty o życiu i twórczości pisarki oraz pełną bibliografię z adnotacjami.

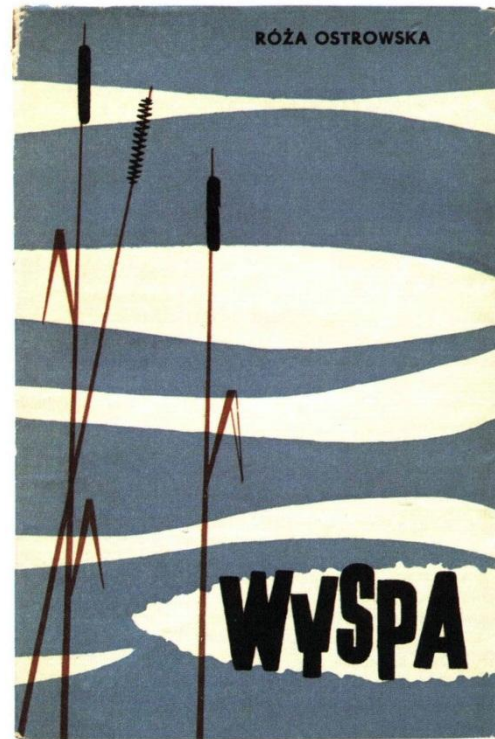
KALENDARIUM I SZKICE

W części pierwszej zamieszczono *Kalendarium życia i twórczości Róży Ostrowskiej* oraz trzy szkice: 1. Biograficzno-impresyjny tekst autora bibliografii, Andrzeja Faca, *Notatki do portretu Róży Ostrowskiej*. 2. Szkic Józefa Bachórza – *O pisarstwie Róży Ostrowskiej (Rozmyślanie)*, analizujący przede wszystkim twórczość prozatorską Ostrowskiej. 3. Tekst Miłoslawy Bukowskiej *Świat teatru Róży Ostrowskiej* – o twórczości Ostrowskiej jako krytyka teatralnego i autorki adaptacji scenicznych.

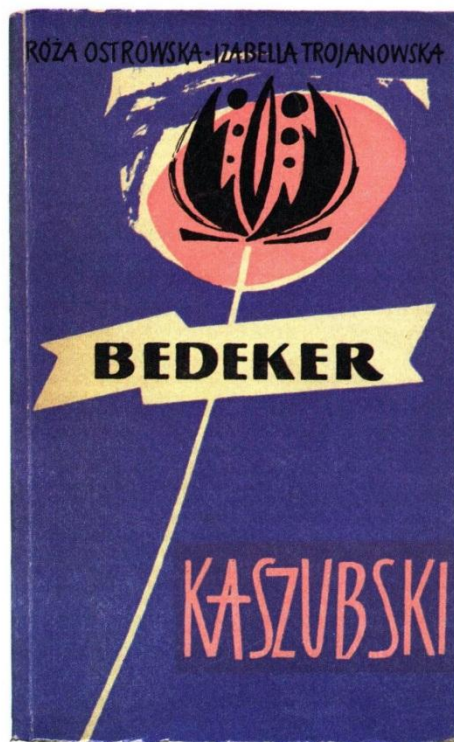
Pierwodruk szkicu prof. Bachórza ukazał się w drugim tomie pracy zbiorowej *Literatura gdańska i ziemi gdańskiej* (1986). Artykuł prof. Miłoslawy Bukowskiej został opublikowany w „Gdańskim Roczniku Kulturalnym” (1987); później był przedrukowany w książce *Pro memoria Róża Ostrowska (1926-1975)* i w wyborze prac Miłoslawy Bukowskiej.

Dokonano ponownej redakcji tekstów, szczególnie artykułu M. Bukowskiej – uwspółcześniono interpunkcję, rozwinięto skróty imion, poprawiono błędy – na ogół tzw. literówki, które jednak często były powielane w kolejnych przedrukach (islandzki

Kolorowe ilustracje - okładki

Obwoluta trzeciego wydania *Wyspy*, Wydaw. Morskie, 1965.
Projekt Ryszard Królikiewicz.

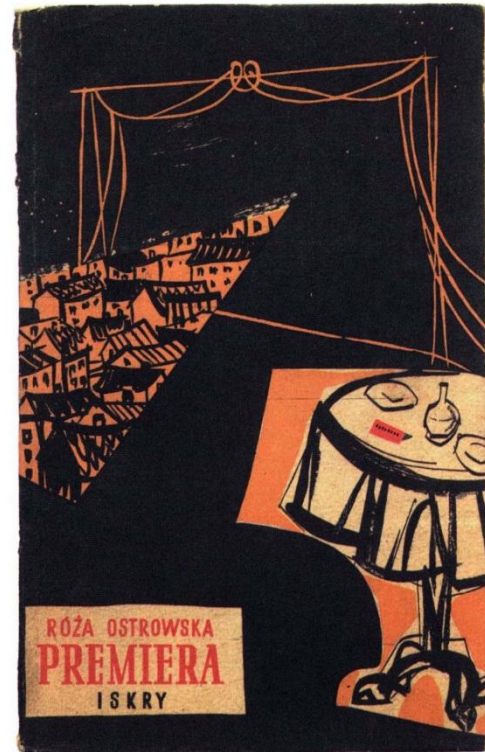

Okladka pierwszego wydania *Bedekera kaszubskiego*, Wydaw. Morskie, 1962.
Projekt Krystyna Rogaczewska.

Wnętrze bibliografii

Wdzydze Kiszewskie. Druga po lewej stronie Róża Ostrowska.
Pierwsza po prawej Anna Ostrowska z Wdzydz,
zwana przez przyjaciół Aneczką.

Okładka tomu opowiadań *Premiera*, Wydaw. Iskry, 1956.
Projekt Andrzej Kowalski.

Wnętrze bibliografii

RÓŻA OSTROWSKA

Instytut Kaszubski ; Wejherowo : Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej, 2003. – s. 33–36

Dedykacja: Najdroższej Matce – Róża. Wilno 15.10.1943 r.

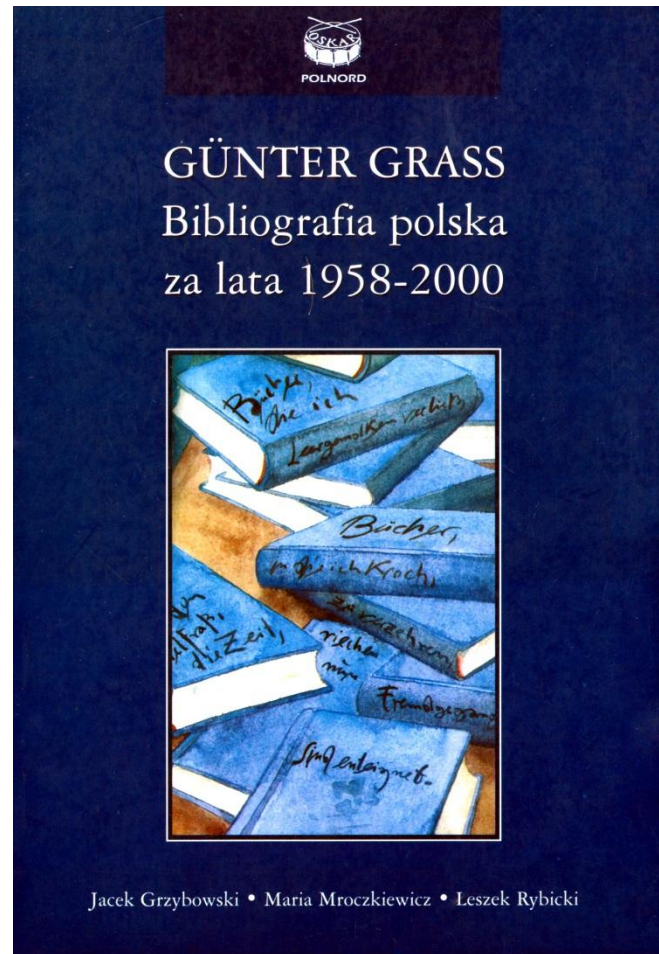
Młodzieńcze opowiadanie Róży Ostrowskiej, powstałe w 1943 r. lub wcześniej. Zachowało się w rękopisie i po raz pierwszy zostało opublikowane w książce „Pro memoria”, w rozdz. „Młodzieńcze utwory Róży Ostrowskiej dedykowane Matce”, prawie 30 lat po śmierci pisarki.

10. Młodzieńcze utwory Róży Ostrowskiej dedykowane Matce // W: Pro memoria : Róża Ostrowska (1926–1975) / zebrał i oprac. Józef Borzyszkowski. – Gdańsk : Instytut Kaszubski ; Wejherowo : Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej, 2003. – s. 31–53
Zawartość: s. 33–42: [Opowiadania – zob. poz. 7–9]; s. 43–53: [Wiersze]; s. 43: Zaplakane co dzień [tytuł rękopiśmiennego tomiku wierszy]; s. 43: Modlitwa [inc.: Iżesz nam serce dal ufne i czyste. / Wielbion bądź Chryste!...]; s. 45–48: Wam [cykl wierszy]; s. 45: O Tatu swym myślę ciągle [inc.: Placze pochmurne niebo jesieni...]; s. 45–46: Do Mamy na pociechę [inc.: Mami! Lepki do góry!...]; s. 47–48: Bardzo dziecinna spowiedź [inc.: Przy Tobie czuję się zawsze...]; s. 48–53: Wypelzłe smutki [cykl wierszy]; s. 48: Być niekochanym [inc.: Być niekochanym – to nie znaczy wcale / wdmuchiwać w przestrzeń westchnienia gorące...]; s. 49: O uśmiech [inc.: Gdybyś się tylko uśmiechnął...]; s. 49: Nic [inc.: Nie powiem ci przecie nic...]; s. 50: Beznadziejność [inc.: Jest we mnie pustka ogromna...]; s. 50: Dzień bezpowrotnie [inc.: Trafiałam na wielką drogę...]; s. 51: Niepokój [inc.: Niepokój / jak zgrzyt bolesny, nużący...]; s. 51: Wieczór [inc.: W smukłych sosen koronkowe wieże...]; s. 53: Po omacku [Pośród słówek...]; s. 53: Na próżno [Nie śmiałam...].
Młodzieńcze wiersze powstałe w Wilnie. Zebrane przez Autorkę w rękopiśmienny, ozdobiony tomik, który zachował się w zbiorach rodziny. Opublikowane po raz pierwszy w książce „Pro memoria”.
11. Prawdziwe [opowiadanie] // W: Pro memoria : Róża Ostrowska (1926–1975) / zebrał i oprac. Józef Borzyszkowski. – Gdańsk : Instytut Kaszubski ; Wejherowo : Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej, 2003. – s. 55–65
Opowiadanie napisane w l. 60. Wg Józefa Borzyszkowskiego – powołującego się na informacje rodziny – było publikowane w jednym z magazynów turystycznych. Nie udało się jednak potwierdzić tej informacji. Opowiadanie „Prawdziwe” na pewno drukowała *Pomerania* w 1975 r. (nr 4) [zob. poz. 264].
12. Głos na wiecu w Politechnice Gdańskiej [przemówienie] // W: Pro memoria : Róża Ostrowska (1926–1975) / zebrał i oprac. Józef Borzyszkowski. – Gdańsk : Instytut Kaszubski ; Wejherowo : Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej, 2003. – s. 69–70
Pierwodruk: *Ziemia i Morze* 1956, nr 24 [zob. poz. 283].

BIBLIOGRAFIA. TWÓRCZOŚĆ

13. Zapiski różne // W: Pro memoria : Róża Ostrowska (1926–1975) / zebrał i oprac. Józef Borzyszkowski. – Gdańsk : Instytut Kaszubski ; Wejherowo : Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej, 2003. – s. 71–76
5 zapisków z dziennika z l. 1972–1974: s. 71–72: Nastroje, 16.11.1972 [o pozowaniu w pracowni Wawrzyńca Sampa do płaskorzeźby księżniczki Mechtyldy]; s. 73: 5.03.1973 [uwagi nt. organizacji własnej pracy pisarskiej w związku z lekturą „Dzienników” Jana Lechonia; wzmianka o „Wółczykach”]; s. 73–75: Cenzura, 29.03.1973 [spotkanie w Wydaw. Morskim w związku z zarzutami Jerzego Hajera do drugiego wydania „Bedekera kaszubskiego”]; s. 75: 3.04.1973 [cd. sprawy cenzury tekstów „Bedekera”]; s. 75–76: 5.01.1974 [początek notki o Aleksandrze Solżenicynie].
 14. Korespondencja // W: Pro memoria : Róża Ostrowska (1926–1975) / zebrał i oprac. Józef Borzyszkowski. – Gdańsk : Instytut Kaszubski ; Wejherowo : Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej, 2003. – s. 77–152
Zawiera: s. 79–88: Róża do Leszka Ostrowskiego; s. 88–91: Róża do córki – Elżbiety Ostrowskiej; s. 92–108: Róża do Marii Kowalewskiej; s. 122–150: Róża do Zbyszka Szymańskiego. [Zob. też dział „Korespondencja”, poz. 272, 275–277].
 15. Baska-Borzyszkowska Felicja, Myszk Wojciech. Jō w Kaszëbsczi, Kaszëbskō w swiecie : Źczbōwnik do kaszëbsczëgō jãzëka dlō iv etapu sztōłceniō. – Gdańsk : Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie, 2012. – 305 s.
Tłumaczenie na kaszubski.
Zawiera: s. 5: Bedeker kaszubski [fragment]; Merczi / tłum. Wojciech Myszk; s. 21: Dwa zdania o grze w baske / tłum. Wojciech Myszk; s. 44: Wyspa [fragment] / tłum. Wojciech Myszk.
- SLUCHOWISKA, AUDYCJE RADIOWE
- [Zestawienie niepełne, w rejestrach audycji Radia Gdańsk z l. 1950–1956 znajduje się wiele tytułów opatrzonych podpisem Róży Ostrowskiej, dziś jednak trudno ustalić, które audycje były rzeczywistie jej autorstwa, które opracowywała lub redagowała, a które tylko akceptowała podpisem jako redaktor działu literackiego; zob. też szkic Miłoslawy Bukowskiej, s. 99.]- 16. Kilogram węgorka [audycja] / Róża Ostrowska, Maria Walicka. – PR Gdańsk, 1954
- 17. Tragedia optymistyczna / Wsiewołod Wiszniewski ; red. Róża Ostrowska. – PR Gdańsk, 11.11.1954

Przedtem był m.in. Grass

Kazimierz Nowosielski

Potem powstały inne bibliografie:

Lech Bądkowski – znany i nieznan

**Lucyna Legut - pisarka, aktorka,
malarka**

Róża Ostrowska

**Gdańsk w literaturze (tom piąty:
1945-1979 i tom szósty: 1980-1989)**

Lucyna Legut

Lucyna Legut

pisarka, aktorka, malarka

BIBLIOGRAFIA
ORAZ
TRZY SZKICE O TWÓRCZOŚCI

Opracowali:
Małgorzata Smyl
Leszek Rybicki

Autorki szkiców:
Monika Graban-Pomirska
Hanna Dyktyńska
Małgorzata Abramowicz

 WOJEWÓDZKA I MIEJSKA
BIBLIOTEKA PUBLICZNA
IM. JOSEPHA CONRADA
KORZENIOWSKIEGO
W GDAŃSKU

Gdańsk 2012

Lucyna Legut

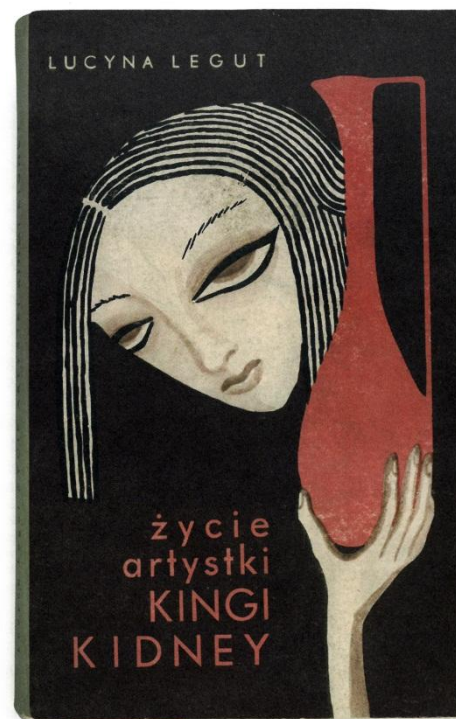
Podpis Lucyny Legut:
„Sopot. Maluję ten portret z 6 palcami. Fot. Staś Michalski”.

Lucyna Legut

T W Ó R C Z O Ś Ć

WYDAWNICTWA ZWARTE

1. Świerszcze mają sklep z instrumentami [opowiadanie dla dzieci] / il. Lucyna Legut. – Kraków : Wydaw. Literackie, 1960. – 31 s. : il. ; 29 x 20,5 cm
Fragment w: *Program Teatru Wybrzeże*. – 1961, nr z dn. 5.01., s. 10.
Zabawna historyjka dla dzieci o właścicielach sklepu muzycznego – świerszczach Bolu i Teofasie.
A d a p t a c j a f i l m o w a: Świerczikowaja istorija [film animowany dla dzieci]. – Moskwa, 2003.
P r z e k ł a d y: r o s.: Muzykal'nyj magazin / przeł. G. Lukina; il. V. Andriaevič. – Moskwa: Detskaja Literatura, 1969; [wyd. 2] 1976; a z e r b. / przeł. Ch. Musaeva; il. V. Andriaevič. – Baku: Gjandzlik, 1971; ł o t.: Reiz circeiem bij veikalinš / przeł. J. Osman. – Riga, 1972.
2. Strach się martwi [bajka] / il. Lucyna Legut. – Kraków : Wydaw. Literackie, 1964. – 28 s. : il. ; 25 cm
Bajka o strachu na wróble, jego wędrownkach i perypetiach związanych z poszukiwaniem żony.
3. Życie artystki Kingi Kidney [opowiadania] / obwolutę, okł. i s. tyt. projektowała Lucyna Legut. – Gdynia : Wydaw. Morskie, 1966. – 190 s. ; 18 cm
Wyd. 2 poszerz. Gdańsk : Wydaw. Morskie, 1972. – 236 s. ; 18 cm
Z a w i e r a: Życie artystki Kingi Kidney; W środku nocy; Na godzinę przed przyjściem ptaków; Przeprowadzka Nózki; Czerwone Góry; Siódma wersja Judasza.
Wyd. 2 zawiera nadto: Melodramat; Od rana do południa; Klara; Długi Koko – czyli oplakane skutki radosnego tworzenia.
Współczesne opowiadania o życiu prywatnym prowincjonalnych artystów. Niektóre utwory były wcześniej publikowane w czasopiśmie. Realizacje radiowe opowiadań „Siódma wersja Judasza”, „Melodramat” (jako słuchowisk) zob. poz. 30, 61, „W środku nocy” – także realizacja telewizyjna i sceniczna – zob. poz. 29.
N a g r o d y: Opowiadanie „W środku nocy” jako słuchowisko pt. „Nie trzeba krzykiem zagłuszać ciszy nocy” – I nagroda w konkursie PR III na słuchowisko w 1965. Opowiadanie „Na godzinę przed przyjściem ptaków” – II nagroda w tymże konkursie.

Okładka zbioru opowiadań *Życie artystki Kingi Kidney*, Wydaw. Morskie, 1966.
Projekt Lucyna Legut. → poz. 3

Lucyna Legut

BIBLIOGRAFIA. KARIERA AKTORSKA. ROLE TEATRALNE, 1954

ŁASKAWY CHLEB

- R-17. Masza // W: Łaskawy chleb (Nachlebnik) / Iwan Turgieniew ; przekład Kazimierz Brodzikowski ; reż. Stefan Winter ; scenogr. Waław Kosiorek. – Bydgoszcz – Toruń : Teatry Ziemi Pomorskiej, prem. 22.06.1954 na scenie w Toruniu

Akcja toczy się w rosyjskim ziemiańskim dworze w połowie XIX w. L.L. w marginalnej roli 20-letniej pokojówki Maszy, scharakteryzowanej przez autora jako „свежая девка”.

BAŚKA

- R-18. Baśka // W: Baśka / Jan Stefczyk ; reż. Malwina Szczepkowska ; scenogr. Waław Kosiorek. – Bydgoszcz – Toruń : Teatry Ziemi Pomorskiej, prem. 20.08.1954 na scenie w Toruniu

Spóźniona, mało znana sztuka socrealistyczna; mimo wartkiej akcji, z wątkiem sensacyjnym i charakterystycznymi postaciami, była wystawiana tylko dwa razy (obie realizacje w 1954 r.). Akcja rozgrywa się w jednym pokoju domu w miasteczku Kamienne, na granicy woj. kieleckiego i krakowskiego, i obejmuje l. 1944–1952. Autor wzorcowo zrealizował socrealistyczny schemat „walki starego z nowym”. „Stare” reprezentuje przedwojenny inżynier, Andrzej Siemiński, cyniczny oszust bogacący się podczas okupacji, wróg demokracji ludowej i szpieg, oraz członkowie „bandy” Narodowych Sił Zbrojnych, a także wspomniany tylko w tekście ksiądz – „czarny upiór starego reżimu”. Siemieńscy i zatrudnieni u nich dwaj mężczyźni są uciekinierami z Warszawy, na jakiś czas zatrzymani się w Kamiennym, gdzie inżynier zajmuje się nielegalnym i nieuczciwym skupem i sprzedażą kamieni szlachetnych. L.L. gra tytułową Baškę, na początku wiejską, biedną, ciemną, mówiącą tylko gwarą, 17-letnią dziewczynę (ale „mocno jak kuń”), którą w jesieni 1944 r. inżynierostwo przyjmuje do siebie na służbę. W styczniu 1945 Siemieńscy uciekają przed zbliżającą się Armią Czerwoną na Zachód, ukrywając kosztowności w piwniczce. W tej samej piwniczce członkowie „bandy” chowają materiały wybuchowe, zdobyte na partyzantach Armii Ludowej. Po wojnie bohaterowie sztuki, którzy w jesieni 1944 r. zetknęli się ze sobą w mieszkaniu w Kamiennym, jeszcze raz – z różnych powodów – przybywają do miasteczka. Historia Baški miała pokazywać ogromny awans społeczny mas ludowych. Baśka przed wojną była analfabatką, dziewczyną od krów, którą „albo szturchali, albo kazali się modlić”. W Polsce Ludowej dzięki nowemu ustrojowi, własnej pracy i pomocy przyjaciół zdobyła wykształcenie. Została absolwentką Uniwersytetu Jagiellońskiego, inteligentką, działaczką partii, pogromczynią „Kmicica” i „Brodatego” i narzeczoną tow. Michała, któremu w 1944 pomogła uciec, gdy był ścigany jako członek Armii Ludowej.

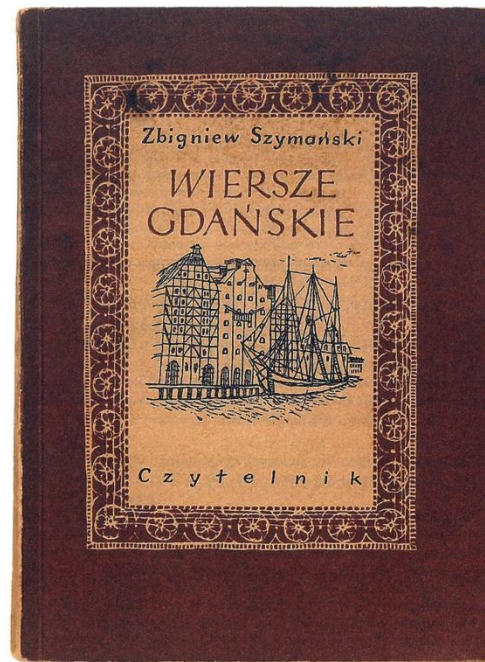
580. „Baśka”. – Fot. // *Teatr.* – 1954, nr 20, s. 15

Na fot. scena zbiorowa, m.in. L.L.

Jako dyrektorowa Dorota, ze Stefanem Burczykiem (literatem Skupieniem), w jednej z najpopularniejszych komedii czasów socrealizmu – sztuce *Takie czasy* Jerzego Jurandota, reż. Maria Szczęśna. Toruń, Teatry Ziemi Pomorskiej, 1954. → poz. R-16

Gdańsk w literaturze

Gdańsk w literaturze

Gdańsk w literaturze: 1954

- 214 **Noc przed buntem** (fragm. poematu o wyzwaniu Gdańska) // *Dziennik Bałtycki*. – 1954, nr 45, dod. *Rejsy*, nr 8, s. 1
Dot. 1454 r.
- 215 **Poemat o Janie Strakowskim architekcie gdańskim z XVII wieku** // W tegoż: *Wiersze gdańskie*. – Warszawa : Czytelnik, 1954. – S. 27–36
ZAWIERA: Wstęp ; Świt ; Dzień ; Bitwa ; W domu mistrza Jana ; Jan Strakowski ; Pieśń kozłarza ; Zakończenie.
FRAGMENTY: pt. Poemat o Janie Strakowskim architekcie gdańskim z XVII wieku // *Dziennik Bałtycki*. – 1960, nr 177, dod. *Rejsy*, nr 30, s. 5 ; pt. Jan Strakowski // W: *Księga morza : antologia / oprac. Eugenia Kochanowska*. – Gdańsk : Wojewódzki Dom Twórczości Ludowej, 1962. – S. 152–153
- 216 **Rok 1939** (Gdańszczance) [wiersz] // W tegoż: *Wiersze gdańskie*. – Warszawa : Czytelnik, 1954. – S. 6–7
- 217 **Strofy o moim mieście** (Fragmenty poematu) // *Dziennik Bałtycki*. – 1954, nr 164, dod. *Rejsy*, nr 28, s. 7
Całość została opublikowana w *Pomorzu* w 1956 r. (zob. poz. 287).
- 218 **W muzeum** (Mgr Teresie Sierant) [wiersz] // *Dziennik Bałtycki*. – 1954, nr 236, dod. *Rejsy*, nr 39, s. 7
TAKŻE W TEGOŻ: Dnie niepokoju. – Gdynia : Wydaw. Morskie, 1959. – S. 20 ; Światło które chronię : wiersze i poematy. – Gdańsk : Wydaw. Morskie, 1982. – S. 33–34
TAKŻE W CZASOPISMACH: *Dziennik Bałtycki*. – 1959, nr 183, dod. *Rejsy*, nr 30, s. 5
- 219 **Wiersze gdańskie**. – Warszawa : Czytelnik, 1954. – 66 s.
ZAWIERA: *Wiersze gdańskie: Rok 1939 (Gdańszczance)* ; Wyzwolenie Gdańska ; Gdańsk w 1949 roku ; Wieża Jacek ; Zachód w Jelitkowie ; Stocznia w nocy ; Miasto i człowiek (I–II) ; Do towarzysza niemieckiego ;

Gdańsk w literaturze

Gdańsk w literaturze: 1956

ZECHENTER-SPLAWIŃSKA Elżbieta (ur. 1935)

- 258 **Gdańska uliczka** [wiersz] // *Dziennik Bałtycki*. – 1955, nr 277, s. 7, dod. *Rejsy*, nr 46

TAKŻE W: Wiktorski Adolf. [Dwanaście] 12 pieśni o Gdańsku i polskim Wybrzeżu na głos z towarzyszeniem fortepianu. – Gdańsk : Wojewódzki Dom Twórczości Ludowej, 1958. – S. 5-6

TAKŻE W CZASOPISMACH: *Głos Wybrzeża*. – 1956, nr 125, dod. *Dziewiąta Fala*, nr 17, s. 2 [z nutami]

1956

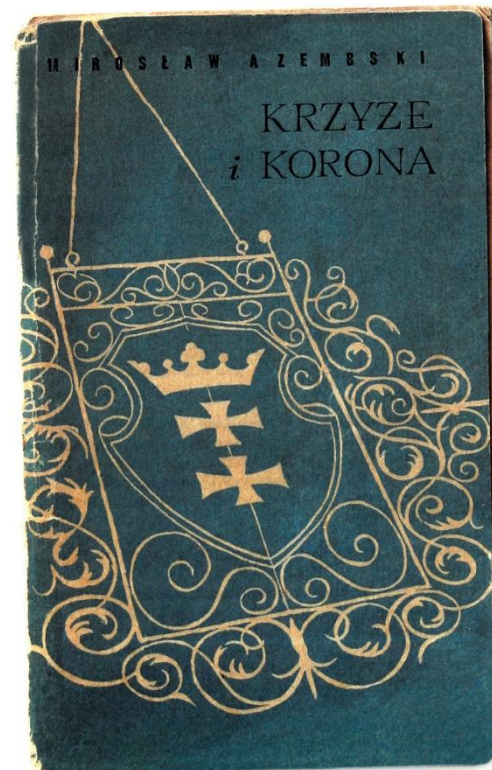
AZEMBSKI Mirosław (1925–1988)

- 259 **Krzyże i korona** : reportaż znad ujścia Wisły. – Warszawa : Iskry, 1956. – 140 s.

Reportaże dot. historii Gdańska, poczynwszy od I. dwudziestych XX w. po okres wojenny. Powstały głównie na podstawie relacji uczestników wydarzeń.

ZAWIERA: s. 7-44: Gdańsk był jego przeznaczeniem... [dot. procesu A. Forstera w 1948 r. oraz WM Gdańska z l. 1930-1945]; s. 45-56: Kariera „króla wywiadu” [dot. procesu Jana Żychonia, oficera wywiadu polskiego, podejrzanego o współpracę z Niemcami]; s. 57-94: Gdy przyszło zginąć latem... [dot. obrony Westerplatte i Poczty Polskiej w Gdańsku. Fragmenty były publikowane pt. Westerplatte w 1956 r. w *Dzienniku Bałtyckim* (zob.)]; s. 95-106: Biada zwyciężonym! [dot. pierwszych aktów przemocy w Gdańsku w 1939 r., m.in. masakra w Victoria Schule]; s. 107-113: Szlak potępieńców [dot. ewakuacji niemieckiej w 1945, m.in. zatopienie „Gustloff”]; s. 115-141: Znowu nasze! [dot. pierwszych lat odbudowy].

OPRACOWANIA: [DZIEWANOWSKI Kazimierz] K.D.: O krzyżach, koronie i reportażu // *Świat*. – 1957, nr 19, s. 14; FLISOWSKI Zbigniew: Ćwierćwiecze gdańskiej historii // *Nowe Książki*. – 1957, nr 5, s. 34-35; [SIERECKI Sławomir] (sier.): Krzyże i korona // *Głos Wybrzeża*. – 1957, nr 147, dod. *Dziewiąta Fala*, nr 24, s. 1-2

Gdańsk w literaturze

Gdańsk w literaturze: 1959

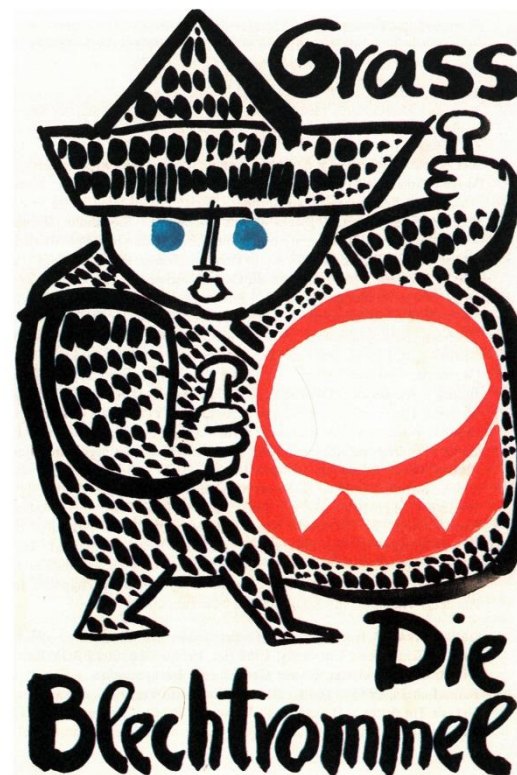
zie morza (o twórczości Franciszka Fenikowskiego) // *Słupskie Prace Humanistyczne*. – Nr 8a (1989), s. 105–126 [fragment dot. „Kapra...”];
RUSZAŁA Jadwiga: Marynistyka Franciszka Fenikowskiego // *Guliwer*. – 1997, nr 3, s. 14–18 [fragment dot. „Kapra...”]

GRASS Günter (ur. 1927)

335 **Die Blechtrommel** : Roman [powieść]. – Neuwied a. Rh. ; Darmstadt ; Berlin-Spandau : Luchterhand, 1959. – 736 s.

WYD. NASTĘPNE [wybór]: Darmstadt : Moderner Buch-Club, 1962 ; Göttingen : Steidl, 1993 ; [Hrsg.] Neuhaus, Volker. – München ; Zürich ; London : Artemis und Winkler, 1994 ; Ungekürzte Ausg. – 4 Aufl. – München : Dt. Taschenbuch-Verl., 1996

Najbardziej znana powieść Güntera Grassa i jedna z najsłynniejszych powieści XX w. Historia Oskara Matzeratha rozślawiła Gdańsk na świecie jak żaden inny utwór literacki. Ta debiutancka powieść jest utworem opowiadającym o małym Oskarku, który w proteście przeciwko światu dorosłych przestał rosnąć. Jej akcja toczy się przede wszystkim w Gdańsku – a dokładniej na jego przedmieściu, we Wrzeszczu – od początku XX w. aż po lata po II wojnie światowej. Oskar, główny narrator, to postać z pogranicza fantazji i rzeczywistości. Powieść, pomimo charakteru pełnego niezwykle przesady i fantastyki, w swej warstwie fabularnej dokładnie odzwierciedla topografię przedwojennego Gdańska. Niektórzy krytycy dopatrywali się w tym wpływu tzw. realizmu magicznego, pikareskiej powieści niemieckiego baroku (Hans Jakob Christoffel von Grimmelshausen), a także realistyczno-ekspresjonistycznej prozy Alfreda Döblina. To niezwykle stopienie się dwóch elementów fikcji i prawdy stawia ten utwór wśród klasycznych tekstów literatury światowej. Gdańsk nie jest, co prawda, przez cały czas miejscem akcji utworu, ale jego odbicie jest również obecne, gdy narracja (z jednej strony pierwszoosobowa, z drugiej w trzeciej osobie) przenosi nas do Niemiec po II wojnie światowej. Gdańsk nie jest więc tylko tłem akcji, ale czymś na kształt miejsca, gdzie jak w soczewce odbija się cały świat. Gdańsk w gruncie rzeczy staje się światem. Pojawiają się tutaj przede wszystkim: Wrzeszcz (Labesweg – dzisiejsza ul. Lelewela), okolice pl. Maxa Halbeo (dzisiaj pl. ks. Komorowskiego), park na Kuźniczках, browar we Wrzeszczu, szkoła na Pestalozziego, okolice dzisiejszego pl. Wybickiego, ul. Aldony, Grażyny, kościół Najświętszego Serca Jezusowego oraz okolice dworca kolejowego we Wrzeszczu, cmentarz na Zaspie, Brzeźno (plaża i kąpielisko), al. Zwycięstwa, okolice dzisiejszej Opery, Główne Miasto (Katownia, Długi Targ, Ratusz Głównego Miasta, Zbrojownia i okolice Targu Węglowego, Teatr Miejski – dzisiaj Teatr Wybrzeże), Poczta Polska przy dawnym pl. Hanzy (dzisiejszy pl. Pocztowców).

Gdańsk w literaturze

Gdańsk w literaturze: 1959

Powieść została sfilmowana w 1979 r. przez znanego niemieckiego reżysera Volkera Schlöndorffa. Jego adaptacja „Blaszanego bębena” otrzymała Złotą Palmę na festiwalu filmowym w Cannes (1979) oraz nagrodę Oscara (1980).

Nagroda Förderpreis des Kulturkreises im Bundesverband der Deutschen Industrie, 1958; Nagroda „Grupy 47” za manuskrypt „Blaszanego bębena”, 1958; Breneńska Nagroda Literacka, 1959 (Senat Miasta Bremy wycofał się z tej decyzji); Nagroda Berlińskich Krytyków, 1960; Francuska Nagroda Literacka „Le meilleur livre étranger”, 1962. (af)

PRZEKŁADY [wybór]: d u. n.: Bliktrömmen : [overs. fra tysk] / På dansk ved Mogens Boisen. – København : Gyldendal, 1961 ; f r.: Le Tambour : Roman / trad. de l'allemand par Jean Amsler. – Paris : Éd. du Seuil, 1961 ; s z w.: Blecktrumman : Roman / [övers. av Nils Holmberg]. – Stockholm : Bonnier. – 1961 ; a n g.: The Tin Drum / transl. from the German by Ralph Manheim. – New York : Pantheon Books div. of Random House, 1962 ; h i s z.: El tambor de hojalata / [trad. directa de Carlos Gerhard]. – México : Mortiz, 1963 ; w ę g.: A bádogdob / [ford.: László Szijgyártó. – Budapest : Magvető, 1973 ; g r e c.: To tenekedenio tampurlo / metaphorase: Th. D. Phrankopulu. – Athena : Bibliopoleion tes „Hestias” Kollaru, 1985 ; p o l.: **Blaszany bębnek** / [tl. z niem. Sławomir Blaut] ; [wstęp] Lech Bądkowski. T. 1–2. – [Warszawa] : NOWA*, 1979. – 2 t. (170 ; 171–381 s.) ; [wyd. 2] posł. Roman Bratny. – Warszawa : PIW, 1983 ; [wyd. 3] 1984 ; [wyd. 4] Gdańsk : Wydaw. Morskie, 1991 ; [wyd. 5] 1992 ; [wyd. 6] Gdańsk : Polnord – Oskar, 1994 ; [wyd. 7] Warszawa : Porozumienie Wydawców ; Gdańsk : Polnord – Oskar, 2000. – (Kanon na Koniec Wieku) ; [wyd. 8] Kraków : Mediasat Poland, [2004] ; [wyd. 9] Gdańsk : Polnord – Oskar, 2006. – (Biblioteka Gdańska) ; a r a b.: at-Tabl as-safih / targamat Muwaffaq al-Masn-ūq. – [Bair-ut?] : at-Tar-iq al-Gad-id, 1999 ; p e r s.: Tabli .halabi / Bargardan: Abd-ar-Rahman Sadri-ya [wyd. 2]. – Tihiran : Nasri Nauqalam, 1379 h.s. [2000] ; i o t.: Skarda bungas / no vacu valodas tulkojusi Silvija Brice. – [Tukuma] : Atena, 2001 ; w i e t n.: Cãi trong thiec : tieu thuyet / Du'o'ng Tu'o'ng dich tu' ban tieng Anh cua Ralph Manheim có tham khao ban tieng Pháp cua Jean Amsler. – Hà Nội : Nha Xuất Ban Hôi Nha Van, 2002

OPRACOWANIA [wybór]: IVEY Frederick M. The Tin drum. – Wichita Kan. : Wichita State University, 1966 [i.e. 1956]. – 16 s. ; LEROY Robert. Die Blechtrommel von Günter Grass : eine Interpretation. – Paris : Les Belles Lettres, 1973. – 164 s. ; DILLER Edward. A mythic journey : Günter Grass's Tin drum. – [Lexington] : University Press of Kentucky, [1974]. – 216 s. ; SCHNEIDER Irmela. Kritische Rezeption : die Blechtrommel als

Grass

Modell. – Bern : Herbert Lang ; Frankfurt am Main : Peter Lang, 1975. – 197 s. ; BOTHEROYD Paul F. Ich und Er : first and third person self-reference and problems of identity in three contemporary German-language novels. – The Hague : Mouton, 1976. – 140 s. ; FERGUSON Lore. Die Blechtrommel von Günter Grass : Versuch einer Interpretation. – Bern : Herbert Lang ; Frankfurt am Main ; München : Peter Lang, 1976. – 106 s. ; PFLANZ Elisabeth. Sexualität und Sexualideologie des Ich-Erzählers in Günter Grass' Roman Die Blechtrommel. – München : Verlag UNI-Druck, 1976. – 163 s. ; RICHTER Frank. Die zerschlagene Wirklichkeit : berlegungen zur Form d. Danzig-Trilogie von Günter Grass. – Bonn : Bouvier, 1977. – 102 s. ; JENDROWIAK Silke. Günter Grass und die „Hybris” des Kleinbürgers : „Die Blechtrommel”, Bruch mit d. Tradition e. irrationalist. Kunst- u. Wirklichkeitsinterpretation. – Heidelberg : Winter, 1979. – 376 s. ; ŚWIATŁOWSKI Zbigniew. „Gdańska Trylogia” Güntera Grassa. – Wrocław : Wydaw. Uniwersytetu Wrocławskiego, 1982. – 127 s. ; „Die Blechtrommel” : Attraktion und Ärgernis : ein Kapitel deutscher Literaturkritik / hrsg. von Franz Josef Görtz. – Darmstadt : Luchterhand, 1984. – 161 s. ; KRUMME Detlef. Günter Grass, die Blechtrommel. – München : Wien : Hanser, 1986 ; SCHRÖDER Suzanne. Erzählerfiguren und Erzählperspektive in Günter Grass „Danziger Trilogie”. – Frankfurt am Main ; Bern ; New York : Lang., 1986. – 145 s. ; NEUHAUS Volker. Günter Grass, Die Blechtrommel : Interpretation. – 2., überarb. u. erg. Aufl. – München : Oldenbourg, 1988. – 160 s. ; CIEMIŃSKI Ryszard. I szukam ziemi Polaków. – Warszawa : LSW, 1989. – 182 s. ; MIZIŃSKI Jan. Gra w historię : o prozie Güntera Grassa. – Lublin : Wydaw. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 1994. – 158 s. ; CIEMIŃSKI Ryszard. Kaszubski werblista : rzecz o Günterze Grassie. – Gdańsk : Tower Press, 1999. – 247 s. ; FAC Bolesław. Günter Grass przyjaciel z ulicy Lelewela. – Gdańsk : Oficyna Czec, 1999. – 98 s. ; GÜNTER Grass i polski Pan Kichot / napisała i zebr. Maria Janion. – Gdańsk : Słowo/Obraz Terytoria, cop. 1999. – 279 s. ; HONSA Norbert. Güntera Grassa portret własny. – Wrocław : Wydaw. Uniwersytetu Wrocławskiego, 2000. – 273 s. ; DASGUPTA Subhoranjan. The tin drummer's odyssey : essays on Günter Grass. – Kolkata : Dasgupta and Co., 2002. – 92 s.

Zob. też: Günter Grass : bibliografia polska za lata 1958–2000 / oprac. Jacek Grzybowski, Maria Mroczkiewicz, Leszek Rybicki. – Gdańsk : Polnord – Oskar, 2000. – 142 s.

Gdańsk w literaturze - przykłady

Gdańsk w literaturze: 1961

II nagroda w Gdańskim Konkursie Literackim zorganizowanym przez Wojewódzką Radę Narodową i Związek Literatów Polskich w Gdańsku, 1960.

SŁUCHOWISKO: Polskie Radio, 1961

PRZEKŁADY: n i e m.: w: Im Westen fließt die Oder : moderne Prosa d. Poln. Westgebiete / Ausw. u. Nachw. vom Kurt Keln. - Berlin : Verl. der Nation, 1971 ; wyd. 2 1975

GOSZCZURNY Stanisław (1929–2003)

386 **Mewy** [powieść]. - Gdynia : Wydaw. Morskie, 1961. - 231 s.

WYD. NASTĘPNE: wyd. 2 1968 [dodano: Od autora] ; wyd. 3 1971. - ((Seria z Konikiem Morskim)) ; wyd. 4 1975 [ze wstępem autora] ; wyd. 5 1987 ; wyd. 6 Gdańsk : Marpress, 1991

Stanowi cz. 1 cyklu; cz. 2 pt. Skrawek nieba, 1977 ; cz. 3 pt. Jolka, córka Mewy, 1993.

Powieść obyczajowa, ukazująca środowisko wybrzeżowych prostytutek. Główna bohaterka, Zośka Zador, stara się wyrwać z półświatka, zdobyć zawód pielęgniarki i odzyskać utraconą godność. Zdarzenia rozgrywają się w końcu I. pięćdziesiątych XX w., głównie w Nowym Porcie. Centralne miejsce zajmuje restauracja „Albatros”, w której stałymi bywałcami są marynarze z różnych stron świata, miejscowe prostytutki, stręczyciele i cinkciarze. W ciasnych, obskurnych, przeważnie wynajmowanych mieszkaniach i pokojach sublokatorskich Nowego Portu gnieźdzą się bohaterowie powieści: Zośka, cinkciarz Kostek, oficer marynarki i późniejszy narzeczony Zośki Stefan, sędziwa prostytutka Ciotka i inni. Akcja toczy się także w porcie, gdzie Stefan pracuje przez pewien czas jako pilot, oraz w innych miejscach Gdańska, m.in. na starówce, w kawiarni „Orbis”, w lasku nad pl. Zebrań Ludowych, w Izbie Zatrzymań dla Nieletnich we Wrzeszczu, w Klinice Dziecięcej Akademii Medycznej, na plaży w Brzeźnie. W powieści autor utrwalił mimochodem drobne realia tamtych czasów, niekoniecznie związane z półświatkiem, jak np. funkcjonowanie sklepu obuwniczego.

„Mewy” – głównie z powodu podjęcia skandalizującego tematu – należały do najbardziej poczytnych polskich powieści okresu PRL-u. (I)

ADAPTACJA FILMOWA: Mewy / scen. Stanisław Goszczurny, Jerzy Passendorfer ; reż. Jerzy Passendorfer. - Prod. Polska, 1986. - Premiera: Warszawa, 17.08.1987

OPRACOWANIA: PĘDZIŃSKI Zbigniew: „Mewy” czyli kłopoty powieści obyczajowej // *Pomorze*. - 1961, nr 24, s. 4 ; ŚWIECICKI Bolesław Wit: Bestseller Wybrzeża // *Głos Wybrzeża*. - 1961, nr 282, s. 4–5 ; SADKOWSKI Waclaw: Zagrożona młodzież // *Trybuna Ludu*. - 1962, nr 18, s. 6 [m.in.

Grass

o „Mewach”] ; ŚWIEŻAWSKA Teresa: Czekanie na... królewicza // *Prasa Polska*. - 1962, nr 4, s. 34 ; MAZURCZYK Jerzy: „Mewy” po raz trzeci // *Spojrzenia*. - 1971, nr 10, s. 22–23 ; PASTERNAK Andrzej: Za dużo o jedną // *Sztandar Młodych*. - 1987, nr 256/257, s. 8 ; KULCZYŃSKI Jerzy: Powieść z marginesu // *Rzeczywistość*. - 1988, nr 8, s. 10 ; NOWACZEWSKI Artur. Stanisław Goszczurny – „kryminalny folklor” Wybrzeża // W tegoż: Trzy miasta, trzy pokolenia. - Gdańsk : Polnord - Oskar, 2006. - S. 28–32

GRASS Günter (ur. 1927)

387 **Katz und Maus** : eine Novelle [powieść]. - Neuwied a. Rh. ; Berlin-Spandau : Luchterhand, 1961. - 178 s.

WYD. NASTĘPNE [wybór]: Darmstadt : Moderner Buch-Club, 1964 ; [wyd. 17] Ungekürzte Ausg. - Reinbek b. Hamburg : Rowohlt, 1969 ; [wyd. 27] Sonderausg. - Darmstadt : Luchterhand-Literaturverl., 1988 ; Frankfurt am Main : Suhrkamp, 2000

Druga część tzw. gdańskiej trylogii. Opowieść o gimnazjaliście Joachimie Mahlke, obdarzonym dużą grdyką i wyjątkowymi umiejętnościami pływackimi. Mahlke był uczniem Conradinum, mieszkał ze swoją babką we Wrzeszczu, w okolicach dzisiejszej ul. Mickiewicza. Odwiedzającemu szkołę byłemu uczniowi, który został kapitanem marynarki, chłopiec kradnie Krzyż Żelazny. Mahlke ucieka z domu i urządza sobie kryjówkę we wraku polskiego minowca „Rybitwa”. W zabawach na statku towarzyszą mu koleżdy, m.in. narrator opowieści Pilenz oraz Tulla Pokriefke. Gdy po dłuższym czasie władze Conradinum odkrywają, że to Mahlke był sprawcą kradzieży, relegują go ze szkoły. Niedługo potem Joachim zaciąga się do armii, rusza na front i sam zostaje bohaterem. Pewnego dnia przyjeżdża do Gdańska i dezertuje z wojska. Ta pozornie prosta historia jest jednocześnie opowiedziana przez Grassa w sposób tak niejednoznaczny, że sam Mahlke staje się w naszych oczach symbolem nieuchwytnego sprzeciwu wobec rzeczywistości wojny, a także wobec hitlerowskiego ujednoclenia. Miejscem akcji powieści – czy noweli, jak chcą niektórzy krytycy – jest Gdańsk, pojeity nie tylko jako tło akcji, ale też jako miejsce szczególne, magiczne – *genius loci*.

Na kartach powieści pojawia się przede wszystkim Wrzeszcz (okołice pl. Maksza Halbego, dzisiejszego pl. Komorowskiego, kościół na ul. Mickiewicza, dawne teryn Neuschottland [Nowe Szkoty], szkoły Conradinum); także plaża w Brzeźnie oraz Oliwa (park).

Nowela została sfilmowana w 1966 r. przez Hansajürgena Pohlanda (premiera w 1967 r.). (af)

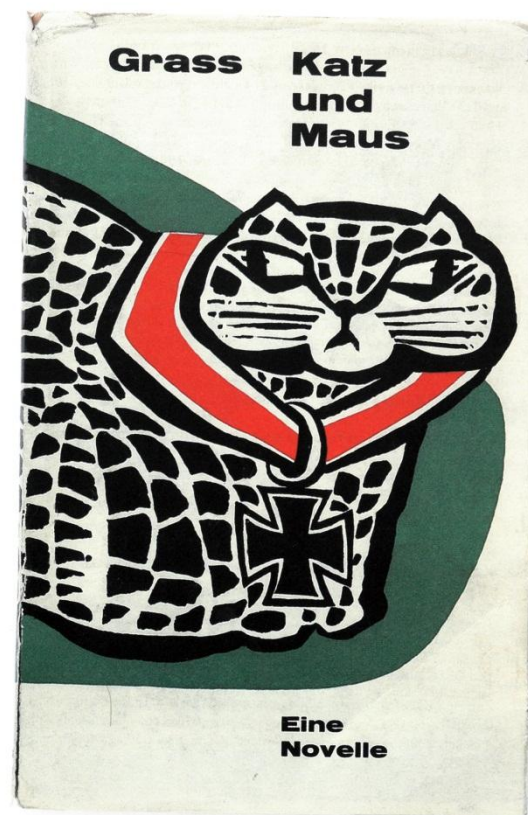
PRZEKŁADY [wybór]: f r.: Le Chat et la souris : Roman / trad. de l'allemand par Jean Amster. - Paris : Éd. du Seuil, 1962 ; a g.: Cat and mouse / transl.

Gdańsk w literaturze - przykłady

Gdańsk w literaturze: 1961

by Ralph Manheim. - New York : Harcourt, Brace & World [1963] ; p o l.: **Kot i mysz** / przeł. Irena i Egon Naganowscy ; przedm. Andrzej Wirth. - Warszawa : Czytelnik, 1963 ; [wyd. 2] Gdańsk : Wydaw. Morskie, 1982 ; [wyd. 3] Warszawa : Czytelnik, 1990 ; [wyd. 4] Gdańsk : Polnord - Oskar, 1996 ; h i s z.: El gato y el ratón / [trad. directa de Carlos Gerhard]. - México : Mortiz, 1964 ; k a t a l o ñ.: El gat i la rata / [trad. de Carles Unterlohner Clavaguera]. - Barcelona : Edicions, 1968 ; w ę g.: Macska és egér / [ford. Elga Sárközy]. - Budapest : Európa Könyvkiadó, 1968 ; s ł o w e ñ.: Macka in mis : novela / [prevajalec Stefan Vevar]. - Radovljica : Didakta, 2000 ; p o r t.: O gato e o rato / trad. de Carmen Gonzalez]. - [Barcelona] : Bibliotex, 2003 ; ł o t.: Kakis un pele / no vacu valodas tulkojusi Silvija Brice. - Riga : Atena, 2004

OPRACOWANIA [wybór]: KAISER Gerhard. Günter Grass „Katz und Maus”. - München : Fink, 1971. - 52 s. ; TIESLER Ingrid. Günter Grass : Katz und Maus : Interpretation. - München : R. Oldenbourg, 1971. - 157 s. ; SCHÖNBORN Erwin. Soldaten verteidigen ihre Ehre. - Frankfurt am Main : Bierbaum, 1974 ; BRODE Hanspeter. Die Zeitgeschichte im erzählenden Werk von Günter Grass : Versuch e. Deutung d. „Blechtrommel” u.d. „Danziger Trilogie”. - Frankfurt am Main : Lang ; Bern : Lang, 1977. - 174 s. ; GÜNTER Grass : Katz und Maus / hrsg. von Alexander Ritter. - Stuttgart : Reclam, 1977. - 187 s. ; RICHTER Frank. Die zerschlagene Wirklichkeit : Überlegungen zur Form d. Danzig-Trilogie von Guenter Grass. - Bonn : Bouvier, 1977. - 102 s. ; ŚWIĄTŁOWSKI Zbigniew. „Gdańska trylogia” Güntera Grassa. - Wrocław : Wydaw. Uniwersytetu Wrocławskiego, 1982. - 127 s. ; SCHRÖDER Susanne. Erzählerfiguren und Erzählperspektive in Günter Grass' „Danziger Trilogie”. - Frankfurt am Main ; Bern ; New York : Lang, 1986. - 145 s. ; HASSELBACH Ingrid. Günter Grass : Katz und Maus : Interpretation. - München : Oldenbourg, 1990. - 128 s. ; SCHERF Rainer. „Katz und Maus” von Günter Grass : literarische Ironie nach Auschwitz und der unausgesprochene Appell zu politischem Engagement. - Marburg : Tectum-Verl., 1995. - 357 s. ; NEIS Edgar. Erläuterungen zu Günter Grass, Katz und Maus. - Hollfeld : Bange, 1993. - 119 s. ; HONSZA Norbert. Güntera Grassa portret własny. - Wrocław : Wydaw. Uniwersytetu Wrocławskiego, 2000. - 273 s. Zob. też: Günter Grass : bibliografia polska za lata 1958-2000 / oprac. Jacek Grzybowski, Maria Mroczkiewicz, Leszek Rybicki. - Gdańsk : Polnord - Oskar, 2000. - 142 s.

Gdańsk w literaturze - przykłady

Gdańsk w literaturze: 1967

FURMAGA Lesław (ur. 1933)

- 503 **Drugi brzeg** (Pamięci rybaków z Cyranki, Czubalki, Gdy 229 i wszystkich tych, którzy wypłynęli na morze i nie powrócili do brze- gu...) [opowiadanie] // *Panorama Północy*. – 1967, nr 46, s. 14

DATOWANE: Leningrad, maj 1967 r.

Historia miłości i tragicznie przerwane małżeństwa Marty i Pawła, Marta, krakowianka, spędzając w Gdańsku swoje ostatnie wakacje przed podjęciem pracy, poznała Pawła, marynarza pływającego na kutrach rybackich. Wakacyjna znajomość zakończyła się małżeństwem i Marta przeniosła się do Gdańska na stałe. Kilka miesięcy po ślubie Paweł zginął na morzu w okolicach Islandii.

GOSZCZURNY Stanisław (1929–2003)

- 504 **Drugi powrót** [powieść]. – Gdynia : Wydaw. Morskie, 1967. – 229 s.

Autor zajmuje się problemem powrotu do normalnego życia ludzi, którzy wyszli z więzienia. Bohater, Wójcik, magazynier w porcie, solidny pracownik, złakomił się na pieniądze i wziął udział w kradzieży poszukiwanych towarów. Odsiedział cztery lata i zamierzał wrócić do normalnego życia. Jednak po wyjściu na wolność, jako karany, nie może znaleźć pracy, co powoduje dalsze kłopoty. Kresca bohatera jest zgodna z wypracowanym przez Goszczurnego i powtarzanym w wielu jego utworach schematem: najpierw ukazana jest „droga w dół” bohatera, a po osiągnięciu dna – dzięki kredytowi zaufania i wsparciu moralnemu dobrych ludzi oraz własnej determinacji – bohater stopniowo wraca do społeczeństwa i odzyskuje poczucie własnej wartości. Akcja powieści toczy się w I. sześćdziesiątych XX w. głównie w Gdańsku (także w Gdyni i w jednym z PGR-ów niedaleko Pruszcza), m.in. na starówce, gdzie na ul. Koziej znajduje się mieszkanie Wójcików, we Wrzeszczu (restauracja „Współczesna”) oraz w porcie i w stoczni. (lr)

OPRACOWANIA: [MOSKALÓWNA Ewa] E.M.: *Powrót* // *Litery*. – 1967, nr 8, s. 32

GRASS Günter (ur. 1927)

- 505 **Kleckerburg** [wiersz] // W tegoż: *Ausgefragt : Gedichte und Zeichnungen*. – Neuwied und Berlin : Luchterhand, 1967. – S. 88–91

Grass

TAKŻE W TEGOŻ: *Gesammelte Gedichte / mit einem Nachw. von Volker Neuhaus*. – Neuwied und Berlin : Luchterhand, 1971. – S. 239–242 ; *Die Gedichte : 1955–1986 / mit einem Nachw. von Volker Neuhaus*. – Darmstadt : Luchterhand Literaturverlag, 1988. – S. 205–208 ; *Gedichte und Kurzprosa*. – Göttingen : Steidl, 1994. – S. 196–199 ; *Lyrische Beute : Gedichte und Zeichnungen aus fünfzig Jahren*. – Göttingen : Steidl, 2004. – S. 131–135

TAKŻE W ANTOLOGIACH: *Danziger Verse = Strofy gdańskie / Hrg. und Verf. Bolesław Fac*. – Gdańsk : Wydaw. im. Joachima Lelewela : Towarzystwo Polska – Niemcy w Gdańsku, 1992. – S. 72–75 ; *Janion Maria, Fac Bolesław, Watrak Zofia. Drei Aufsätze = Trzy eseje*. – Gdańsk : Wydaw. im. Joachima Lelewela : Towarzystwo Polska – Niemcy, [1997]. – S. 7–9 ; *Deutsche Gedichte über Polen / hrg. von Elfi Hartenstein*. – Frankfurt am Main : Suhrkamp, 1994. – S. 91–94. – (Polnische Bibliothek) ; *Grass Günter, Miłosz Czesław, Szymborska Wisława, Venclova Tomas. Die Zukunft der Erinnerung / hrg. von Martin Wälde* Göttingen : Steidl, 2001

PRZEKŁADY: p o l.: **Zamek na kleksach** / tl. Bolesław Fac // *Litery*. – 1971, nr 3, s. 16 ; *Kleckerburg [fragmenty] / tl. Bolesław Fac // Nurt*. – 1975, nr 12, s. 17 ; *Kleckerburg / tl. Bolesław Fac // Punkt*. – 1978, nr 4, s. 16–18 ; *Kleckerburg / tl. Bolesław Fac // W: W cieniu Lorelei : antologia wierszy poetów Republiki Federalnej Niemiec : (do 1975) / wybór Stefan Kaszyński ; przedm. Witold Nawrocki*. – Poznań : Wydaw. Poznańskie, 1978. – S. 132–135 ; *Kleckerburg [fragment] / tl. Bolesław Fac // Nurt*. – 1980, nr 5, s. 26 ; *Kleckerburg / tl. Bolesław Fac // Pomerania*. – 1981, nr 8, s. 2 ; *Kleckerburg / tl. Bolesław Fac // W: Grass Günter. Pan Kichot i inne wiersze w przekładzie Bolesława Faca*. – Warszawa : Hybrydy, [1985]. – S. 7–10 ; **Zamek z piasku** / tl. Sława Lisiecka // W tegoż: *Wiersze wybrane*. – Gdańsk : Wydaw. Morskie, 1986. – S. 26–28 ; **Zamki na piasku** / tl. Bolesław Fac // W tegoż: *Wiersze wybrane*. – Gdańsk : Wydaw. Morskie, 1986. – S. 29–31 ; **Zamki na piasku** / tl. Bolesław Fac // W: *Strofy gdańskie = Danziger Verse / wybór i oprac. Bolesław Fac*. – Gdańsk : Wydaw. im. Joachima Lelewela : Towarzystwo Polska – Niemcy w Gdańsku, 1992. – S. 71–74 ; **Zamki na piasku** / tl. Bolesław Fac // W: *Janion Maria, Fac Bolesław, Watrak Zofia. Trzy eseje = Drei Aufsätze*. – Gdańsk : Wydaw. im. Joachima Lelewela : Towarzystwo Polska – Niemcy, [1997]. – S. 7–9 ; **Zamki na piasku** / tl. Bolesław Fac // *Przegląd Polityczny*. – 1997, nr 33–34, s. 99–101

OPRACOWANIA: FORSTER Leonard: *Günter Grass's sand castle: Kleckerburg* // *London German Studies*. – Bd. 4 (1992), s. 202–221 ;

Gdańsk w literaturze: następny tom

Grudzień

Gdańsk w literaturze: 1980

Incipit: „Śpiewajcie rodacy z Wybrzeża koledy / Pieśni ludu pracy niechaj zabrzmia wszędy...”

GRUDNIOWE

- 38 **Grudniowe chmury** [wiersz] // W: Grudzień – Sierpień : piosenki i wiersze Wybrzeża. – Warszawa : Biblioteka Literacka*, 1980. – S. 9

Anonimowa poezja polityczna dot. wydarzeń Grudnia 1970 r. na Wybrzeżu, m.in. w Gdańsku. Kontrafaktura popularnej piosenki „Czerwonych Gitar” „Barwy jesieni”. „Grudniowe chmury wciąż pędzi wiatr / Z KW pozostał jedynie ślad...”

GRUDZIEŃ

- 39 **Grudzień który zrodził Sierpień.** – Kraków : Zakłady Fotopoligraficzne Ślad*, 1980. – 20 s.

Zawiera m.in. szkice Adama Michnika: Grudzień 70 – Sierpień 80, przedruk z: *Robotnik* (Warszawa). – 1980, nr 70/71 oraz 15 wierszy anonimowych.

GRUDZIEŃ

- 40 **Grudzień 70.** – Kraków : Niezależne Zrzeszenie Studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego, 1980. – 51 s. – (Biuletyn NZS UJ [1980] nr 7, wyd. specjalne)

Zawiera m.in. relacje uczestników wydarzeń w grudniu 1970 r. w Trójmieście.

GRUDZIEŃ

- 41 **Grudzień – Sierpień** : piosenki i wiersze Wybrzeża. – Warszawa : Biblioteka Literacka*, 1980. – 64 s.

DATOWANE: grudzień 1980 r.

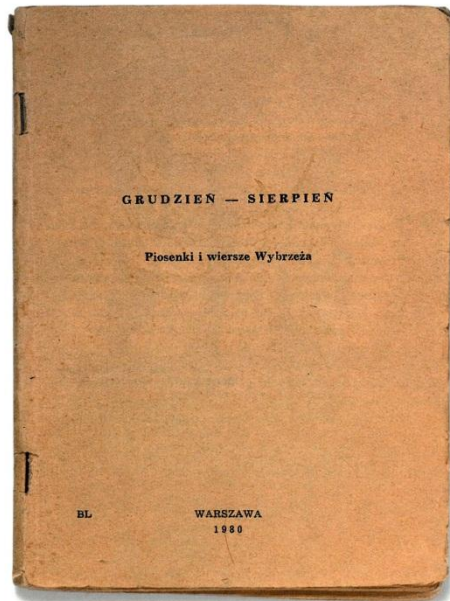
Dedykacja: Pamięci poległych, grudzień 70 – sierpień 80.

Zawiera m.in.: s. 3–4: Od wydawcy. – S. 5–17: Grudzień 1970: s. 9: Grudniowe chmury (inc.: „Grudniowe chmury wciąż pędzi wiatr...”) [zob. poz. 38] ; s. 10: Zakazane piosenki z Wybrzeża (inc.: „Posłuchajcie ludzie naszej opowieści...”) [zob.

poz. 143] ; s. 11: Grudniowa koleda Wybrzeża 1970 r. (inc.: „Śpiewajcie rodacy z Wybrzeża koledy...”) [zob. poz. 37] ; s. 12–13: Razu pewnego... (inc.: „Razu pewnego gdzieś nad Bałtykiem...”) [zob. poz. 113] ; s. 14: Jadą wozy ciężarowe (inc.: „Jadą wozy ciężarowe z gliniarzami / Zaraz będą robotników bić pałkami...”) ; s. 15: Jadą wozy kolorowe... (1) (inc.: „Jadą wozy kolorowe z Krzyżakami...”) ; s. 15: Jadą wozy kolorowe... (2) (inc.: „Jadą wozy kolorowe z gliniarzami / Hej, stoczniowcy atakować kamieniami...”) [zob. poz. 47] ; s. 16: Jadą wozy kolorowe... (3) (inc.: „Jadą wozy kolorowe na gumowych kółkach...”). – S. 19–63: Sierpień 1980: s. 21–23: Tobie, Ojczyzno (inc.: „Stocznia imienia Lenina...”) [zob. poz. 75] ; s. 24: Żądania (inc.: „Od kłamstwa do kłamstwa...”) [jako anonimowy, aut. Bożena Ptak] [zob. poz. 104] ; s. 25: Strajk (inc.: „Już przestały bić młoty...”) [zob. poz. 56] ; s. 26: Postulat 22 (inc.: „Prześcieście stale nas przepraszając...”) [aut. Krzysztof Kasprzyk] [zob. poz. 61] ; s. 27: Ewie – mojej 12-letniej córce (inc.: „Wytrzymaj jeszcze córeczko...”) [aut. Jadwiga Piątkowska] [zob. poz. 97] ; s. 28: Boże nasz (inc.: „My stoczniowcy i portowcy...”) [zob. poz. 12] ; s. 29–30: Szumi chłodny wiatr historii... [zob. poz. 122] ; s. 31: Piosenka dla córki (inc.: „Nie mam teraz czasu dla ciebie...”) [aut. Krzysztof Kasprzyk] [zob. poz. 60] ; s. 32–33: Stoją stocznie... [zob. poz. 117] ; Uważajcie, panowie (inc.: „Patrz słońce świeci nad głową...”) [zob. poz. 131] ; s. 36: Ballada stoczniowca (inc.: „Posłuchajcie ludkowie...”) [jako anonimowy, aut. Bohdan Rawicz] [zob. poz. 107] ; s. 37–38: Do Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego (inc.: „Oj całkiem nieprosta to będzie ballada...”) [podp.: M.C.] [zob. poz. 22] ; s. 39: Ten „Sierpień” (inc.: „Już stoczniowcy na Wybrzeżu...”) [zob. poz. 127] ; s. 40: Chrystus z robotnikami – robotnicy z Chrystusem (inc.: „Kiedyże Chryste zawisł między nami...”) [aut.: Bohdan Rawicz] [zob. poz. 108] ; Pieśń Wolnych Związków (inc.: „Dziś prawdziwych związkowców już nie ma...”) [aut. Bohdan Rawicz] [zob. poz. 112] ; s. 42: Cześć strajkującym (inc.: „Chyłę przed Tobą czolo robotnikowi gdańskiemu...”) [aut. Bohdan Rawicz] [zob. poz. 109] ; s. 45: Uwaga (inc.: „Do wszystkich uwaga...”) [podp.: Kroto] [zob. poz. 130] ; s. 46: Przyjaciele stoczniowcy (inc.: „Przyjaciele robotnicy...”) [podp.: Kroto] [zob. poz. 102] ; s. 47: Zobaczcie... (inc.: „Zobaczcie co wokół się dzieje...”) [podp.: Kroto] [zob. poz. 146] ; s. 48: My stoczniowcy (inc.: „My stoczniowcy gdańskiej ziemi...”) [aut.: A.L.] [zob. poz. 85] ; „Oka” – roku 80-tego (inc.: „Wiele przeszliśmy burz...”) [zob. poz. 94] ; s. 49–50: Tylko wolne (inc.: „Nowe Związki – oto właśnie...”) [podp.: Jurek M.] [zob. poz. 129] ; s. 50–51: Biuletyn nr 1 (inc.: „Gdańsk nadal strajkuje...”) [zob. poz. 32] ; s. 53: Gdański „Starzyk” (inc.: „Już od lat są to sposoby...”) [jako anonimowy, aut. Bohdan Rawicz] [zob. poz. 111] ; s. 54: Gdański (nie) krakowiaczek (inc.: „Krakowiaczek jeden tym się w Polsce wslawił...”) [jako anonimowy, aut. Bohdan Rawicz] [zob. poz. 110] ; s. 55: Dialog, czyli Gdański Janko Krytykant (inc.: „Siedzi Gierek w KC i piszczy, i piszczy...”) [zob. poz. 20] ; s. 57: Budowlani (inc.: „Drugi tydzień strajku już trwa...”) [zob. poz. 15] ; s. 61: Małżeńska rozmowa („Mówi Edzio do swej Stasi...”) [podp.: Z. Jar.] [zob. poz. 81] ; s. 63: Obradowa ballada (inc.: „Siadajcie wokół ogniska ludkowie...”) [zob. poz. 93] ; s. 63: Jaki problem (inc.: „Jest taki jeden problem nieduży...”) [zob. poz. 48].

Gdańsk w literaturze: następny tom

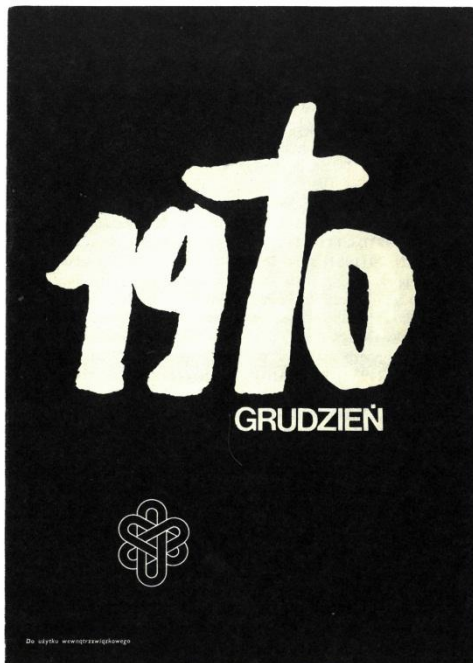
Gdańsk w literaturze: 1980

Antologia okolicznościowej poezji politycznej z czasu strajków w Stoczni Gdańskiej w sierpniu 1980 r.; zawiera też utwory wcześniejsze, odnoszące się do Grudnia 1970. W bibliografii uwzględniono przede wszystkim utwory nawiązujące do Gdańska, Stoczni, strajku, Wolnych Związków, wydarzeń r. 1970; pominięto natomiast teksty ogólnie odnoszące się do sytuacji w kraju czy do partii, choć niektóre z nich powstały prawdopodobnie w Stoczni Gdańskiej w sierpniu i były popularne podczas strajku, np. „Naród prawdę poznać musi”; „Dla kobiet” („Raz do lekarza kobieta wpada...”); „Kolorowe jarmarki” („Kiedy widzę przez szybę puste haki na tle bieli...”); „Garnitur spod igły...”; „Przepis po Polsku”. Duży blok wierszy sierpniowych znajduje się także w czasopiśmie *Punkt* (nr 12 z 1980 r.) pt. „Poezja czasu strajku” (zob. poz. 99) oraz w zbiorze „Przeżycia stale nas przeprasza” (zob. poz. 100). Blok wierszy w *Punkcie* oraz dwie wymienione antologie stworzyły kanon utworów strajkowych. Wiersze tam zamieszczone były wielokrotnie publikowane w prasie podziemnej i w podziemnych antologiach, a po r. 1989 także w wydawnictwach oficjalnych. W Archiwum Komisji Krajowej „Solidarności” znajdują się rękopisy i maszynopisy jeszcze innych, niepublikowanych wierszy z tego okresu odnoszących się do Gdańska, m.in. „Rozmowa z Krzyżem” („Stoisz tu krzyżu pod stoczni bramą...”); „Zamknięta...” („Zamknięta stoczniowa brama / A na niej Pani Święta, Orzel i Papież...”); „Skąd” („Skąd się wzięło tyle flag bialo-czerwonych...”); „Pieśń gdańskich tramwajarzy” („Piętnastego sierpnia roku bieżącego / tramwaje stanęły dla chleba lepszego...”); „Hymn stoczniowców gdańskich” („Jeszcze polska nie zginęła / choć wszystko zdrożało...”); „Znamienny Sierpień” („W Stoczni Lenina nabrzmiały sprawy. / Całego narodu zebrano bolączki. / Czternastego sierpnia przemysł stanął / Co to dla nas znaczy - wiemy dobrze (...)”); „Inaczej o Sierpniu” („Rząd poznał już treść postulatów...”); „Fragment z Sierpnia 80 r.” („W upalny Sierpień, potężny okrzyk, / Uderzył w niebo - czyste, spokojne / I zagłuszył puste slogany, zargony... / Nad mrowiem kasków - mrowie pięści, / Twardo zaciśnięte, aż do bólu / Jak żywe maczugi gotowe do ciosu... / Zapadnięte twarze nadzieją promieniują / Prostują się nagle pochylone plecy. / Sekretarzu! Decydencie! Stań przed nami! / Tutaj, przy drugiej bramie! I zdaj rachunek! / Oslupiały naczelny prominent kohorty wzywa... / Lecz wokół pusto i cisza złowroga / Gdzież są moje wierne oddziały / Ze stadionów, wieców i mitingów? / Spójrz prominencje ze wstydem i pokorą / Przyłączyli się do nas, do ludu! (...) / A z drugiej strony, dniem i nocą / Stoi tłum ludzi z miasta! / Przez pręty stalowe łączą się dłonie / Na znak sojuszu i solidarności. / Czasem w pył szary, wsiąknie lza mała, / Niektórzy płaczą ze szczęścia... / Jesteśmy jedną wielką rodziną, / Nasza jest przyszłość, nasze zwycięstwo! / Za chwilę wszyscy kłęczą. Książd błogosławi, / Schylone nisko głowy... / Rycerze w drelichach modlą się przed bojem (...)” [maszynopis wiersza jest odręcznie podpisany imieniem i nazwiskiem, którego nie udało się odczytać]; wiersze zebrane w amatorski tomik W.Z. Kuna-Nowakowskiego, delegata PKP, pt. *Racje polskie* : kilka wierszyków napisanych w MKS-ie podczas Strajków solidarnościowych. Gdańsk Stocznia 14-31.08.1980. O popularności poezji w czasie strajku pisano w wielu reportażach i wspomnieniach. Oto jeden z cytatów: „Z tyłu za salą obrad, długa, chyba dwustuosobowa ko-

Gdańsk w literaturze: następny tom

Gdańsk w literaturze: 1980

lejka robotników w kombinezonach, niektórzy w hełmach. Czekają już ponad godzinę przed tylnym wejściem; niecierpliwą się – ale tylko ci z końca. Czy starczy dla nich ulotek z wierszami, które mają tu być rozdawane?”. (Osiemnaście długich dni. – Warszawa, 1980, s. 32) (*lr*)

OPRACOWANIA: BIEŃKOWSKI Marek: „Dialog czyli Gdański Janko Krytykant” – kilka uwag o poezji strajkowej // *Punkt*. – Nr 12 (1980), s. 126–128 ; [GROCHOLA Wiesława] SOBOTA Tadeusz: Nie przewidziana (!) ewolucja pieśni rewolucyjnych // *Zapis**. – Nr 16 (1980), s. 105–107 ; SKUTNIK Tadeusz: Śmiech, litość i trwoga // *Punkt*. – Nr 12 (1980), s. 129–134 ; BŁAJET Teresa. [Wstęp] // W: „Opowiemy ci o tych wypadkach...”: wiersze : Sierpień 1980. – Wrocław : Ka-Zet, Komisja Zakładowa NSZZ „Solidarność” przy Wrocławskim Wydaw. Prasowym*, 1981. – S. 1–2 ; [GROCHOLA Wiesława] SOBOTA Tadeusz: Dalszy ciąg ewolucji // *Zapis**. – Nr 18 (1981), s. 111–114 ; JANION Maria: Poezja strajku sierpniowego // *Zapis**. – Nr 20 (1981), s. 31–36 ; KUBISZYN-PUKA Beata: Pora przyplywu, gniewu pora... // *Czas*. – 1981, nr 50, s. 18–20 ; SKUTNIK Tadeusz: Chleba i swobody : (o poezji strajkowej) // *Polityka*. – 1981, nr 31, s. 9 ; JANION Maria: Słowo i symbol w miesiącach przełomu // W: Kongres Kultury Polskiej. – Warszawa : Krag*, 1982. – S. 17–24. – (Almanach Stanu Wojennego nr 1) ; Robotnicza poezja strajkowa : prawda i konwencje // *Nowy Zapis**. – Nr 4–5 (1983), s. 92–98 ; KRZYŻANOWSKI Jerzy Roman: „Solidarity” in folk literature // *The Polish Review* (New York). – T. 28 (1983), nr 3, s. 15–21 ; DĄBROWSKA Danuta. Okolicznościowa poezja polityczna w Polsce w latach 1980–1990. – Szczecin : Wydaw. Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, 1998. – (Rozprawy i Studia. Uniwersytet Szczeciński ; t. 286) ; SKOCZEK Anna. Poezja Sierpnia '80 i Grudnia '81 jako fenomen kulturowy [wstęp] // W: Poezja „Solidarności”: antologia wierszy, piosenek, kontrafaktur, parafraz i fraszek. – Kraków : Księgarnia Akademicka, 2006. – S. 5–16

GRUDZIEŃ

- 42 **Grudzień 1970** : czy umiałeś przeżyć, zrozumieć i zapamiętać rzeczy, które Cię spotkały / [wybór i] red. Marian Terlecki, Antoni Pawlak ; oprac. graf. Jerzy Janiszewski. – Gdańsk : Wydaw. Młoda Polska*, 1980. – 19 s.

WYD. NASTĘPNE: wyd. 2 Gdańsk : Wydaw. BIPS*, 1980. – (Zeszyty Informacyjne BIPS)

Gdańsk w literaturze

Guetta

ZAWIERA: s. 7: Bieńkowski Marek: Przedświąteczny toast [zob. poz. 11]; s. 8: Baterowicz Marek: Tren słony; s. 9: Biculewicz Kazimierz: Grudniowe wspomnienie; s. 10: Kornhauser Julian: Jak zobaczysz tłum wracaj szybko do domu; s. 11: Zabójstwo; s. 12: Grzybowski Wojciech: Ojciec Twoja na Syberii siwiejąca skroń...; s. 13: Jurewicz Aleksander: Temat II dla niej [zob. BGL, t. 5, poz. 675]; s. 14: Krynicki Ryszard: Faszyści zmieniają koszule; s. 16-17: Pawlak Antoni: Dojrzewanie (fragment poematu); s. 18: Zagajewski Adam: Czy umiałem przeżyć zrozumieć i zapamiętać rzeczy które mnie spotkały [„czy rozumiałem listy które przychodziły / z rozerwaną skórą wysłane w Gdańsku”].

Wybór wierszy dot. wydarzeń grudniowych 1970 r. Wiersze odnoszą się ogólnie, często aluzyjnie do Grudnia '70 na Wybrzeżu, na ogół bez konkretnego wskazania Gdańska. Większość utworów powstała w I. siedemdziesiątych.

GUETTA Bernard (ur. 1951)

- 43 **Sierpień w Gdańsku** : korespondencje *Le Monde* z Polski // W: Gdańsk 1980 oczyma świadków / wybór i tł. Barbara Toruńczyk. - Londyn : Polonia Book Fund, 1980. - S. 9-60

Zebrane relacje korespondenta *Le Monde* nadawane z Polski podczas sierpniowych strajków. W sumie 12 obszernych korespondencji od 17.08. do 2.09. (8 z Gdańska, 4 z Warszawy). Guetta, jeden z najwybitniejszych francuskich dziennikarzy, bardzo wnikliwie i szczegółowo relacjonował przebieg wydarzeń, zdając sobie sprawę z ich historycznego znaczenia. Przedstawiał i analizował nie tylko sytuację i stanowiska strajkujących, ale także władzy, Kościoła, opozycji demokratycznej. Starał się oddać ducha strajkujących, ich „pewność siebie i absolutny optymizm”, relacje ubarwiał też obrazkami ze Stoczni i miasta. Tekst ma dużą dramaturgię, gdyż poszczególne części powstawały na gorąco, w trakcie wydarzeń. „Sierpień w Gdańsku” przyniósł autorowi nagrodę Alberta Londres’a w 1981 r.

W tłumaczeniu pominięto objaśnienia przeznaczone dla czytelnika francuskiego.

ZAWIERA: [1] 17-18 sierpnia 1980, niedziela - poniedziałek. Warszawa: Przemówienie Babiucha. [2] 19 sierpnia 1980, wtorek: Upolitycznienie żądań. Zamiast końca - początek. Międzyzakładowy Komitet Strajkowy. Furtka dla władzy. Maszyny pod ochroną strajkujących. [3] 20 sierpnia 1980, środa Gdańsk: Bunt trwa. Krótka konfrontacja. Poważny, opanowany, bezpośredni. „Amen!”. [4] 21 sierpnia, czwartek: Podstępny i wahania władzy. Zabawa w chowanego. [5] 22 sierpnia 1980, piątek: Dramatyczna sytuacja partii. Inteligencja nieco zbита z tropu. [6] 23 sierpnia, sobota:

Gdańsk w literaturze

Bibliografia od roku 997 do dzisiaj
Tom piąty: 1945-1979

Gdańsk w literaturze

Gdańsk w literaturze Bibliografia od roku 997 do dzisiaj

Tom piąty: 1945–1979

Pod redakcją
Leszka Rybickiego

Opracował zespół
Andrzej Fac
Leszek Rybicki
Małgorzata Smyl

słowo/obraz terytoria

DK:
137045

Gdańsk w literaturze Bibliografia od roku 997 do dzisiaj

Tom szósty: 1980–1989

Pod redakcją
Leszka Rybickiego

Opracował zespół
Andrzej Fac
Leszek Rybicki
Małgorzata Smyl

słowo/obraz terytoria

DK
296713

Gdańsk w literaturze

Gdańsk w literaturze

Bibliografia od roku 997 do dzisiaj

Tom szósty: 1980–1989

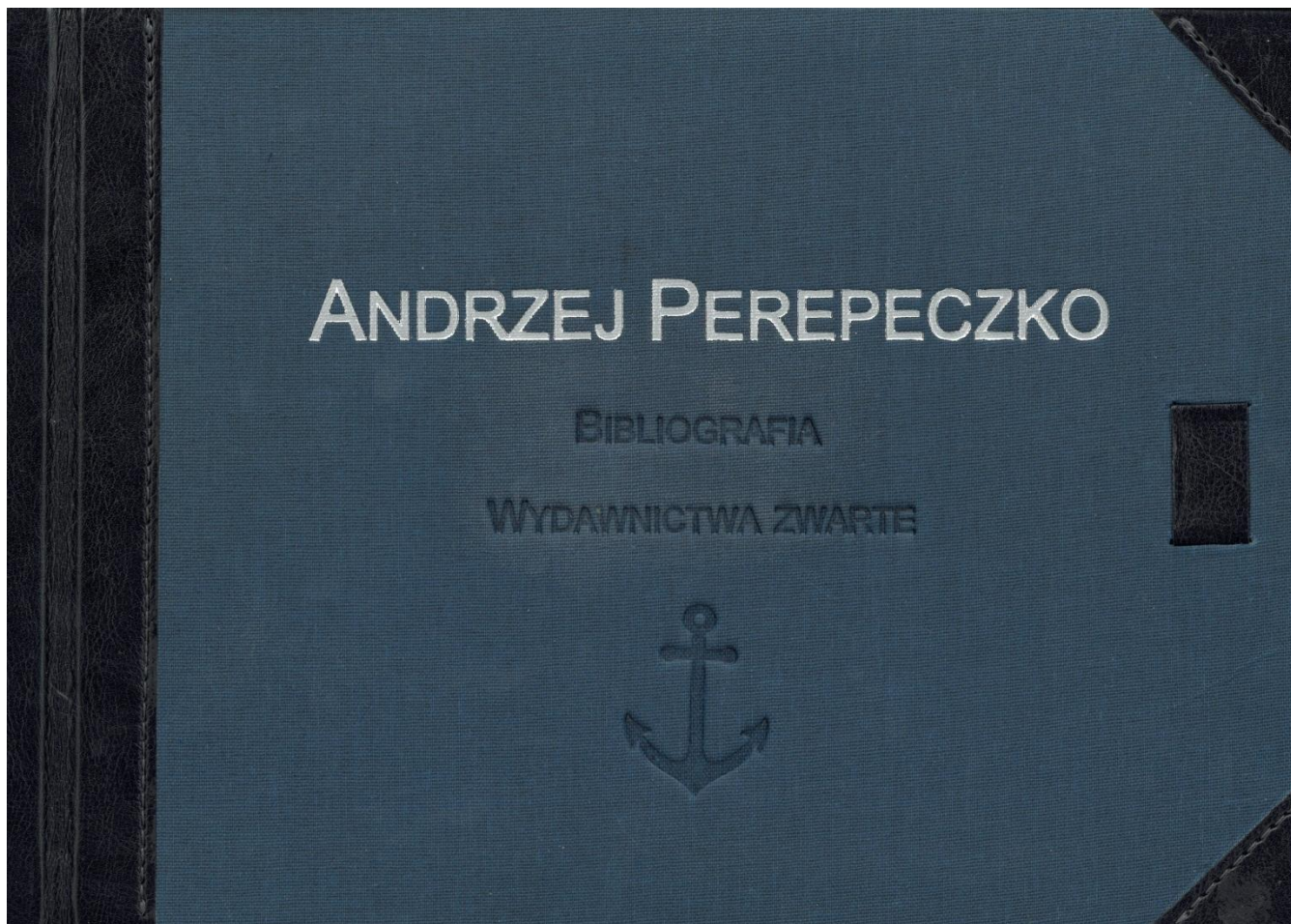
Biblioteka
Gdańska
Literatura

Andrzej Perepeczko

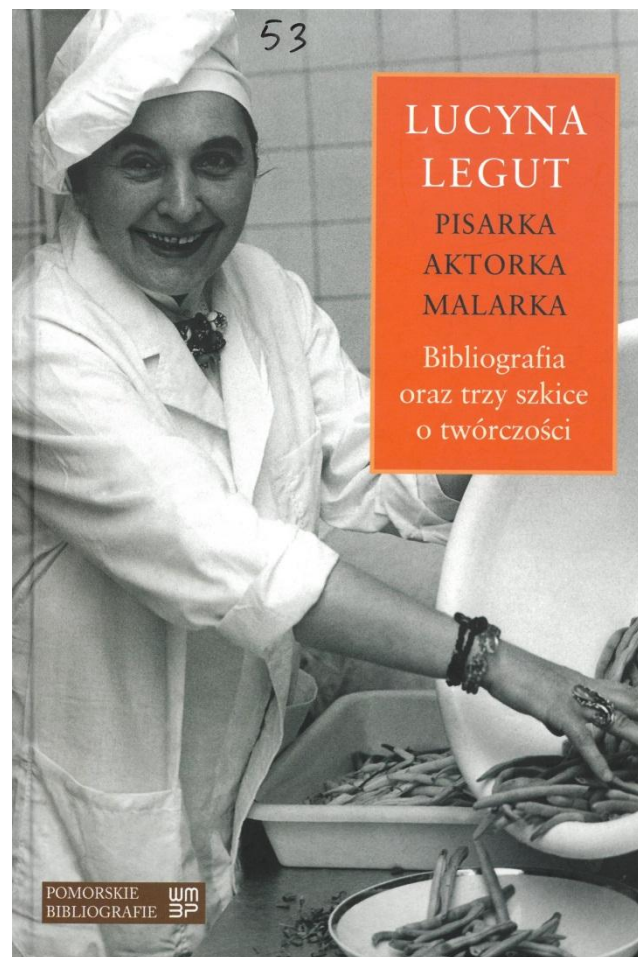
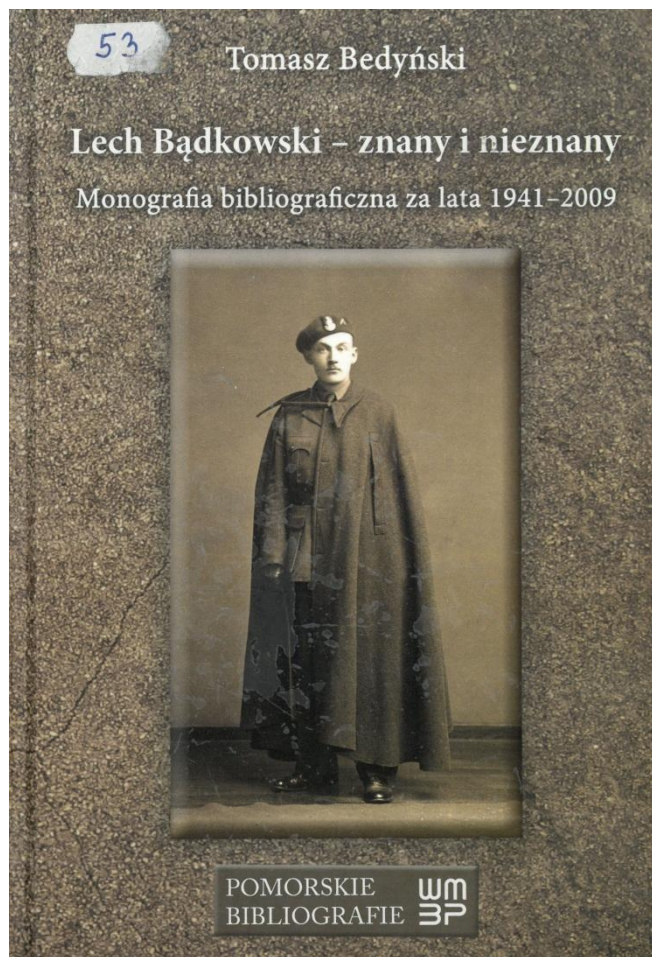
DATA Datum Date		ROZPOCZĘCIE ŻEGLUGI Beginn der Fahrt Start of the voyage			ZAKOŃCZENIE ŻEGLUGI Ende der Fahrt End of the voyage			STANOWISKO Stellung Rank	NAZWISKO I IMIE Name und Vorname Name and surname	AN ZEGARSKIEJ KSIĄŻECZKI PRACY Dienstbuch Nr. Seaman's Book of Employment No.	CZAS WYPOCZYŃKU CZŁONKÓW ZAŁOGI Rechenzeit der Besatzungsmitglieder Rest hours of crew members						ZAMÓW RUBASZE Zapfang Embarked on	WYŚWIETL BEZPIECZEŃSTWA Mängel Defects			
1961		MEJSCIE Ort Place	km	GODZ Uraus Time	MEJSCIE Ort Place	km		1961		OD von from	DO bis to	OD von from	DO bis to	OD von from	DO bis to						
		 <p>6. Skarbiec Posejdony / okt. Henryk Baranowski. - Gdynia : Wydaw. Morskie, 1961. - 61. [3] s. : fot., rys., mapka. [łącznie 26 il.] : 16,5 x 12,0 cm - (Miniatury Morskie. Dziwy Morza : z. 3)</p> <p>Druk ukończono w listopadzie 1961 r. Nakł. 50 000 egz.</p> <p>T y t. r o z d z: Podwodne muzeum ; „Galera” z Mahonii ; Armfory ; Demeter : Najstarszy wrak świata ; Tona także miasta ; Bałtyckie muzeum.</p> <p>O poszukiwaniach archeologów podwodnych prowadzonych głównie na dnie Morza Śródziemnego. M.in. wyprawy „Jeana Causteau w I. pięćdziesiątych XX w. na statku „Galypso” + eksploracje starożytnego wraku koło wysepki Grand Congloue oraz wyprawa Petera Throckmorta, amerykańskiego archeologa amatora i pletwonurka, który wydobyl z wraków w cieśninie Chuka wiele armfor sprzed dwóch tysięcy lat, a koło przylądka Gelidonia natrafił na wrak zawierający przedmioty z brązu z 16-12 w. p.n.z. Ostatni rozdział poświęcony wydobyciu siedemnastowiecznego okrętu „Vasa” zatopionego w sztokholmskim porcie.</p>			<p>Druk ukończono w czerwcu 1961 r. Nakł. 50 000 egz.</p> <p>Poprzednia nazwa serii: „SOS”; z. 22 całości, z. 8 od zmiany nazwy.</p> <p>T y t. r o z d z: Piraci chinskih wód ; Uczta ; U cesarza ; Ostatnia wyprawa ; Nowy dowódca ; Wyprawa admirała Kuo-Lang ; Tchórzliwy generał ; Bitwa z admirałem Tsuen-Mow-Sunem ; Nie rozstrzygnięta walka ; W niewoli u piratów ; rokowania ; Zakonczenie.</p> <p>Opowieść o piratach chinskih i ich walkach na początku XIX w. - pod przewodem kobiety Czing-I-Saon - z flota cesarska.</p>																
		 <p>8. W obronie konwoju / okt. Stanisław Szymanski. - Gdynia : Wydaw. Morskie, 1961. - 62. [1] s. : fot., mapki. [łącznie 17 il.] : 16,5 x 12,0 cm. - (Miniatury Morskie. Epizody z Drugiej Wojny Światowej na Morzu : z. 18)</p> <p>Druk ukończono w maju 1961 r. Nakł. 50 000 egz.</p> <p>T y t. r o z d z: Konwoje ; 36. grupa eskortowa ; Na pomoc Malcie ; Za kołem polarnym ;</p> <p>Miniatura poświęcona konwojom ochraniającym statki handlowe, które przewoziły z krajów zamorskich do Wielkiej Brytanii niezbędne towary, a także dostarczały broń, sprzęt i żywność do ZSRR. Autor opisuje m.in. przebieg zwycięskiego starcia 36. grupy eskortowej pod dowództwem komandora Johna Walkera, eskortującej konwój HG-76 idący z Gibraltaru do Liverpoolu, z niemieckimi okrętami podwodnymi U-131, U-494, U-574, U-567</p>			 <p>7. Skosnoocy piraci / okt. i rys. Henryk Baranowski : mapka Walter Napieralski. - Gdynia : Wydaw. Morskie, 1961. - 63. [1] s. : rys., mapki. [łącznie 8 il.] : 16,5 x 12,0 cm. - (Miniatury Morskie : z. 22. Pod korsarską banderą : z. 8 [22])</p>																

KOPIISZ KIEROWNIKA STAJKI
Unterschrift des Schiffleiters
Signature of the Master

Andrzej Perepeczko – publikacja jubileuszowa

Pomorskie Bibliografie

Pomorskie Bibliografie

